

Силабус курсу Фінансування державних соціальних програм

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 23 Соціальна робота
Спеціальність – 232 Соціальне забезпечення
Освітньо-професійна програма – “Соціальне забезпечення”

Рік навчання: 2 Семестр: 3

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПП

д-р екон. наук, професор Спасів Наталія Ярославівна

Контактна інформація vladnat@gmail.com, +30674831997

Опис дисципліни

Дисципліна “Фінансування державних соціальних програм” спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо механізму фінансування державних соціальних програм.

Дисципліна передбачає послідовне та систематизоване вивчення державних соціальних програм як пріоритету й інструментарію соціальної політики держави; процесу вибору форм та джерел їх фінансування; основних засад моніторингу й оцінювання ефективності державних соціальних програм; світових тенденцій та моделей фінансування державних соціальних програм.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Соціальна політика держави, її правове та фінансове забезпечення	Вміти пояснювати базові концепції соціальної держави, змісту та специфіки соціальної політики як атрибуту соціальної держави, принципів та основних завдань соціальної політики держави та фінансового забезпечення	Тести, питання
4 / 4	2. Соціальні програми та проекти як пріоритети соціальної політики держави	Знати термінологію з питань соціальної політики та соціального захисту населення, аналізувати інструментарій щодо їх реалізації, розуміти основну мету, види та завдання соціальних програм і проєктів як пріоритетів державної соціальної політики	Тести, питання

4 / 4	3. Механізм фінансування державних соціальних програм	Здійснювати аналіз механізму фінансування державних соціальних програм у розрізі методик, джерел і форм фінансування, навчитись оптимізовувати й управляти процесом фінансового забезпечення соціальних програм	Тести, питання
4 / 4	4. Державні цільові соціальні програми та особливості їх фінансування	Мати ґрунтовні методологічні знання щодо державних цільових соціальних програм та специфіки їх фінансування за рахунок різних джерел	Тести, питання
4 / 4	5. Специфіка фінансування державних соціальних програм на місцевому рівні	Здійснювати критичний аналіз державних цільових соціальних програм, які реалізуються на місцевому рівні, та специфіки їх фінансування за рахунок різних джерел	Тести, питання
4 / 4	6. Позабюджетні джерела фінансування державних соціальних програм	Розгляд основних позабюджетних джерел фінансування державних соціальних програм. Розгляд можливостей залучення приватних фінансових ресурсів з метою реалізації соціальних проєктів і програм	Тести, питання
4 / 4	7. Основні засади моніторингу та оцінювання ефективності державних соціальних програм	Оперувати основними засадами моніторингу та оцінки ефективності державних соціальних програм, виявляти зв'язки між ключовими елементами окресленого процесу	Тести, питання
4 / 4	8. Світові тенденції і моделі фінансування державних соціальних програм	Вміти аналізувати сучасні світові тенденції та моделі фінансового забезпечення соціальних програм з метою їх використання у вітчизняну практику	Тести, питання

Рекомендовані джерела інформації

1. Андріяш В. Соціальна відповідальність держави в сфері забезпечення соціального захисту населення в умовах війни в Україні. *Публічне управління та місцеве самоврядування*. 2023. № 2. URL: <https://journals.politehnica.dp.ua/index.php/public/article/view/308/275>
2. Бурлай Т. В., Дмитрук Д. А., Костриця В. І., Левін Р. Я. Політика соціальної якості: теорія та міжнародні підходи в контексті завдань повоєнної реконструкції України. *Український соціум*. 2022. № 3 (82). С. 9-30. URL: https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2022/10/9_27_No-382_2022_ukr.pdf
3. Видатки на соціальну допомогу / Міністерство фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/uk/expenditures_on_social_assistance
4. Грень Т. Я. Особливості реалізації політики соціального захисту територій в умовах війни. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022. Том 33 (72). № 6. С. 80-84. URL: https://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/6_2022/13.pdf
5. Державні соціальні стандарти / Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/content/socialni-standarti.html>
6. Іванова А. Особливості забезпечення соціального захисту в умовах децентралізації бюджетних повноважень. *Світ фінансів*. 2021. № 1 (66). С. 38-47.

7. Кнейслер О. В., Надал С. В., Спасів Н. Я. Оптимізація структури доходів бюджетів територіальних громад через призму мінімізації бюджетних ризиків. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2021. № 20 (48). С. 118-124. URL: [https://ecj.oa.edu.ua/assets/files/NZ_ek_Vyp_20\(48\).pdf](https://ecj.oa.edu.ua/assets/files/NZ_ek_Vyp_20(48).pdf)
8. Кнейслер О. В., Спасів Н. Я., Сорока М. С., Дідик В. А. Пенсійне забезпечення в Україні: виклики та загрози в умовах війни. *Облік і фінанси*. 2024. № 4(106). С. 125-139. URL: <https://afj.org.ua/pdf/1113-pensiyne-zabezpechennya-v-ukraini-vikliki-ta-zagrozi-v-umovah-viyni.pdf>
9. Козарезенко Л. Фінансова складова соціального захисту населення України в умовах воєнного стану. *Ефективна економіка*. 2024. № 2. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/3058/3094>
10. Козарезенко Л., Савченко Н., Кукурудз О. Фінансове забезпечення державних соціальних гарантій в умовах соціально-економічних трансформацій. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 66. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4598/4541>
11. Особливості бюджетного процесу в умовах воєнного стану. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/14654>
12. Паспорти бюджетних програм на 2025 рік. URL: https://www.rada.gov.ua/documents/gosp_fin_dij_doc/p_bd_pr/258447.html
13. Петруха Н., Петруха С., Алексєєнко Н., Кушнерук О., Мазур А. Соціальні імперативи державних фінансів: воєнна адаптація та засади повоєнного відновлення. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2023. Том 3 (50). С. 358-371. URL: <https://fkf.net.ua/index.php/fkf/article/view/4031>
14. Про Державний бюджет України на 2025 рік : Закон України від 19 листопада 2024 року № 4059-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4059-20#Text>
15. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 5.10.2000 р. №2017-III (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14>
16. Про внесення змін до Методики проведення моніторингу та оцінювання ефективності програм соціальної підтримки населення : Наказ Міністерства соціальної політики зі змінами і доп. від 17.09.2018 р. № 136/1299/762/186/536. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1141-18#n2>
17. Про затвердження Державної цільової соціальної програми з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року : Постанова КМУ від 30 липня 2024 р. № 864. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/864-2024-%D0%BF#top>
18. Про затвердження Державної цільової соціальної програми “Молодь України” на 2021-2025 роки та внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України : Постанова КМУ від 2 червня 2021 р. № 579. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2021-%D0%BF#Text>
19. Рекомендації місцевим органам влади щодо можливих шляхів фінансування соціальних послуг в громадах. URL: <https://bureau.in.ua/images/Rekomendatsiyi-mistsevym-organam-vlady-shhodo-mozhlyvyh-shlyahiv-finansuvannya-sotsialnyh-poslug-v-gromadah-1.pdf>
20. Свистунова О. В. Соціальний захист в країнах ЄС: конституційні моделі та можливості їх адаптації в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 2. С. 76-78.
21. Спасів Н. Я., Кулина Г. М., Лубкей Н. П. Соціальне партнерство як імператива соціально-економічного розвитку України. *Вісник економіки*. 2021. Вип. 3. С. 8-18. URL: <http://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/visnykj/article/view/1263>
22. Спасів Н. Я., Ніпіаліді О. Ю., Квасовський О. Р., Романюк Я. І. Соціально-економічні наслідки повномасштабної війни в Україні: від національних проблем до глобальних викликів. *Ефективна економіка*. 2025. № 4. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/6215>
23. Чугунов І., Макогон В., Тітарчук М., Савченко, Н., Гусаревич, Н., Адаменко І. Фінансово-бюджетне забезпечення соціального захисту населення України в умовах воєнного стану.

Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice. 2024. № 4 (57). С. 446-456. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.4.57.2024.4432>

24. Financing social protection in OECD countries: Role and uses of revenue earmarking / OECD Social, Employment and Migration Working Papers, 2024. No. 312. URL: https://www.oecd.org/en/publications/financing-social-protection-in-oecd-countries_0d53155c-en.html

25. Global Accelerator on Jobs and Social Protection for Just Transitions. URL: https://www.unglobalaccelerator.org/sites/default/files/2023-05/Roadmap_Financing%20Social%20Protection.pdf

26. Kneysler, O., Spasiv, N., Marynychak, L. Modern tools for forming the optimal structure of revenues of territorial communities' budgets. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2022. Vol. 3 (44). P. 110-121. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/download/3789/3580>

27. Latest update of the MISSOC information on national social protection systems now available. URL: https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/news/latest-update-missoc-information-national-social-protection-systems-now-available-2024-02-06_en

28. Okhrimenko O., Nahorny V., Salun M., Spasiv N., & Ovcharenko T.. The impact of investment in corporate social responsibility on the companies' financial performance. *Revista Gestão & Tecnologia*. 2025. Vol. 25 (1). P. 186–206. URL: <https://revistagt.fpl.emnuvens.com.br/get/article/view/3115/1748>

29. Social security developments and trends – Europe 2024. URL: <https://www.issa.int/html/developments-trends-Europe2024/#cover>

30. The year ahead: A look at what's on the European pensions agenda for 2025. URL: <https://www.europeanpensions.net/ep/The-year-ahead-A-look-at-what-on-the-European-pensions-agenda-for-2025.php>

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Фінансування державних соціальних програм» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульного контролю; оцінювання результатів самостійної роботи, тренінгу; наукова дискусія; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань здобувачами вищої освіти і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу здобувач вищої освіти може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими здобувачами вищої освіти, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) навчальної дисципліни «Фінансування державних соціальних програм» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль 1</i>	<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль 2</i>	<i>Тренінг</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Екзамен</i>
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за темами 1-4 на практичних заняттях 1-7	Модульна робота, яка охоплює теми 1-4. Теоретичні питання (2 питання по 25 балів за кожне) – макс. 50 балів. Тести (5 тестів по 6 балів за тест) – макс. 30 балів. Творче завдання – макс. 20 балів	Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за темами 5-8 на практичних заняттях 8-15	Модульна робота, яка охоплює теми 5-8. Теоретичні питання (2 питання по 25 балів за кожне) – макс. 50 балів. Тести (5 тестів по 6 балів за тест) – макс. 30 балів. Задача – макс. 20 балів	Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання двох завдань тренінгу	Оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання трьох завдань самостійної роботи	Структура екзаменаційного білета: 1) два теоретичні питання по 25 балів за кожне – макс. 50 балів; 2) 10 тестів по 3 бали за тест – макс. 30 балів; 3) задача – 20 балів

Форми і критерії оцінювання

Поточне опитування під час заняття:

90-100 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, дає аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, формулює висновки та узагальнення;

75-89 балів – здобувач вищої освіти правильно, у достатньо повному обсязі дає виклад навчального матеріалу, але при розкритті деяких питань не вистачає достатньої аргументації в поясненнях, допускаються несуттєві неточності та незначні помилки;

65-74 бали – здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування й аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60-64 бали – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно та поверхнево викладає його, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

35-59 балів – здобувач вищої освіти виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, не може пояснити проблему, хоча і поверхнево її розуміє, допускаючи при цьому суттєві помилки;

0-34 бали – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Модульний контроль, екзамен:

– теоретичні питання: два теоретичні питання, за відповідь на кожне з яких здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку максимально дає 50 балів:

15-25 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, дає аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, формулює висновки та узагальнення;

7-14 балів – здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1-6 балів – здобувач вищої освіти виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно його викладає, допускає суттєві неточності та помилки;

– тестові завдання: за правильну відповідь на кожен з тестів здобувач вищої освіти може отримати 6 (3) балів відповідно, що в підсумку дає максимально 30 балів;

– творче завдання, за виконання якого здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 20 балів:

11-20 балів – завдання виконане логічно та послідовно, його зміст розкриває авторську позицію з проблемного питання, містить практичну аргументацію, відзначається оригінальністю та повнотою;

1-10 балів – зміст творчого завдання поверхнево розкриває авторську позицію з проблемного питання, загалом в достатній мірі містить його практичну аргументацію, але допускаються суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдання;

– задача, за розв'язання якої здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 20 балів:

15-20 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, самостійно і правильно розв'язує задачу й інтерпретує отримані результати;

6-14 балів – здобувач вищої освіти у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно виконує завдання, але допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання завдання;

1-5 балів – здобувач вищої освіти фрагментарно виконує ситуативне завдання, допускає суттєві неточності, недостатньо розкриває зміст завдання, що свідчить про низький рівень опанування навчального матеріалу.

Підсумкова оцінка за модульний контроль та екзамен визначається як сума балів за виконані завдання й оцінюється від 0 до 100 балів.

Тренінг:

90-100 балів – здобувач вищої освіти активно працює під час проведення тренінгу, вільно й аргументовано використовує навчальний матеріал для розкриття змісту завдань тренінгу, демонструє творчий підхід до виконання завдань тренінгу;

75-89 балів – здобувач вищої освіти доволі активно працює під час проведення тренінгу, виконує завдання тренінгу лише з певною допомогою колег, демонструє творчий підхід до виконання окремих завдань тренінгу;

60-74 бали – здобувач вищої освіти доволі пасивно працює під час проведення тренінгу, долучається до виконання лише окремих завдань тренінгу, в окремих моментах виявляючи творчий підхід до виконання окремих завдань тренінгу;

1-59 балів – здобувач вищої освіти демонструє небажання брати участь у виконанні завдань під час проведення тренінгу, долучається до розкриття їх змісту лише на вимогу колег чи викладача.

Самостійна робота:

90-100 балів – зміст самостійної роботи розкритий у повній мірі та відповідає встановленим вимогам до оформлення результатів виконаних завдань, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опрацювання літературних джерел, опанування навчальним матеріалом і творчий підхід до виконання завдань самостійної роботи;

75-89 балів – представлені результати самостійної роботи відповідають встановленим вимогам, зміст самостійної роботи загалом розкритий, але присутні несуттєві недопрацювання, не вистачає достатньої глибини дослідження проблем, свідчить про належний рівень володіння навчальним матеріалом і опрацювання літературних джерел;

60-74 бали – завдання самостійної роботи виконані на недостатньому рівні, представлені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень використання літературних джерел, опанування навчальним матеріалом, мають місце значні помилки у виконанні окремих завдань та не дотримання встановлених вимог до оформлення результатів;

1-59 балів – завдання практично не виконані, зміст завдань не розкритий, мають місце суттєві неточності та грубі помилки при виконанні окремих завдань й оформленні результатів самостійної роботи.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-39	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)